

Tutkimusidea:

Osallisuus, turva ja toivo - kansanopistot henkisen huoltovarmuuden yhteisinä

FT Sari Keskimaa ja KT Tiina Törmä

Tutkimusideamme liittyy henkiseen huoltovarmuuteen ja siihen, kuinka se näyttäytyy kansanopistossa vapaan sivistystyön näkökulmasta. Tutkimusideassa yhdistyvät kasvatustieteellinen, sosiologinen ja kielitieteellinen lähestymistapa. Ideana on ymmärtää, miten kansanopisto toimii turvan, toivon ja osallisuuden tilana elämän käännekohtissa ja kriisiaikoina ja millainen rooli kansanopistolla voi olla yhteiskunnallisena huoltovarmuuden rakenteena tästä näkökulmasta käsin.

Tutkimuksessa voitaisiin tarkastella esimerkiksi maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden osallisuuden ja ulkopuolisuuden kokemuksia, kielellistä identiteettiä sekä toivon, turvan ja merkityksellisyyden diskursseja. Lisäksi olisi mielenkiintoista selvittää, miten kansanopiston henkilökunta rakentaa yhteisöllisyyden ja psyykkisen turvallisuuden kokemusta kielellisesti arkityössään.

Suomea oppivien opiskelijoiden kokemuksia voitaisiin saada esille esimerkiksi piirustusmetodin (esim. Rose 2016; Niemelä 2020) ja haastattelujen avulla. Tutkimusaineistoon voitaisiin käyttää narratiivista lähestymistapaa, jonka avulla voitaisiin tarkastella yksilöllisiä kokemuksia elämänhistoriallisessa kontekstissa (esim. Heikkinen 2001; Törmä 2011). Myös kansanopiston henkilökuntaa voitaisiin haastatella ja haastatteluista voitaisiin esimerkiksi diskurssianalyysin avulla eritellä sitä, miten kielen avulla rakennetaan ja ylläpidetään turvaa, osallisuutta ja resilienssiä (esim. Fairclough 2010 [1992]; Saviniemi 2015).

Tutkimusideamme paikantuu ajankohtaiseen yhteiskunnalliseen keskusteluun siitä, millainen rooli kansanopistoilla voisi olla huoltovarmuuden näkökulmasta ja toisaalta kotoutumisen kentällä - onhan monikielisen väestön laadukas kotoutuminen osa huoltovarmuutta. Ei ole yhdentekevää, mitä kieltä Suomeen muualta muuttaneet puhuvat tai mihin identiteettiin he sitoutuvat. (Suomen kansanopistoyhdistyksen julkilausuma 11.4.2025.) Tutkimusideamme avulla saataisiin uutta tietoa siitä, kuinka kieli, vapaan sivistystyön koulutus ja yhteisöllisyys voivat tukea yksilöiden ja yhteisöjen selviytymistä epävarmuuden ja yhteiskunnallisten kriisiaikojen keskellä.

Lähteet:

Fairclough, Norman 2010 [1992]: Discourse and social change.

Heikkinen Hannu L. T. (2001) Narratiivinen tutkimus – todellisuus kertomuksena. Teoksessa Aaltola J & Valli R (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin.

Niemelä, Heidi 2020: Piirretty suomen kieli. Piirustusmetodin käyttö kieli-ideologioiden tutkimuksessa. Virittäjä 124/3

Rose, Gillian 2016: Visual methodologies. An introduction to researching with visual materials.

Törmä, Tiina 2011: Juovasta äidistä raittiiksi äidiksi - alkoholismista toipumisen prosessi äitien kertomana